

RIKSDAGENS SVAR 2/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om presidentens kansli och lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till 2011 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till lag om presidentens kansli och lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den (RP 91/2011 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 1/2012 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har antagit följande lagar:

Lag

om republikens presidents kansli

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Lagens tillämpningsområde, kansliets uppgifter och beslutsfattandet vid kansliet

Tillämpningsområde

1 §

Denna lag gäller verksamheten vid republikens presidents kansli, tjänstemännen och tjänsteförhållandena vid kansliet samt de övriga statstjänstemän som sköter uppgifter vid kansliet.

Uppgifter

2 §

Republikens presidents kansli (*kansliet*) ska, enligt de anvisningar som republikens president ger, bistå republikens president i uppgifter som hör till presidentämbetet, sköta presidentens administrativa ärenden, förvara och sköta republikens presidents arkiv samt se till att republikens president och presidentens familj får de personliga tjänster som de behöver. Kansliet svarar för presidentens personliga säkerhet och för säkerheten i de lokaler som presidenten förfogar över.

Kansliet ska i behövlig omfattning sköta de uppgifter som avses i 1 mom. också när republikens president har förhinder.

Kansliet svarar i samarbete med andra som tillhandahåller tjänster för att pensionerade presidenter får sådana tjänster som avses i lagen om republikens presidents rätt till pension (40/1994). Närmare avtal om dessa tjänster ingås separat.

3 §

Chef för kansliet är kanslichefen. När kanslichefen har förhinder är en tjänsteman som förordnats av republikens president ställföreträdare för kanslichefen.

4 §

Republikens president

1) utfärdar som republikens presidents förordning kanslistadgan för republikens presidents kansli (*kanslistadgan*),

2) utnämner kanslichefen,

3) utnämner slottsfogden och föredragandena samt förordnar ställföreträdare för kanslichefen,

4) beslutar, i fråga om de tjänstemän som presidenten har utnämnt, om uppsägning, förflyttning, tilldelande av varning, tjänstledighet enligt prövning, avstängning från tjänsteutövning, ikrafthållande av avstängning från tjänsteutövning och hävning av tjänsteförhållandet, samt

4) beslutar om kanslichefens avlöning.

Republikens president fattar beslut enligt 1 mom. 2 punkten i statsrådet utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande. Beslut enligt 1 mom. 3—5 punkten samt eventuella andra beslut som endast gäller kansliet fattar republikens president utanför statsrådet på skriftlig föredragning av kanslichefen.

5 §

Kanslichefen

1) beslutar om utnämning av tjänstemän vid kansliet, om det inte föreskrivs att utnämningen ska skötas av republikens president,

2) beslutar om frågor som berör kansliets tjänstemän, om det inte föreskrivs att besluten ska fattas av republikens president,

3) ingår avtal om anställningsvillkoren med kansliets tjänstemän och säger upp avtalen, samt

4) beslutar om andra frågor som gäller kansliet, om inte något annat följer av denna lag.

I kanslistadgan kan sådan beslutanderätt som tillkommer kanslichefen anförtros någon annan tjänsteman vid kansliet.

2 kap.

Tjänster och utnämningar vid kansliet

Tjänster

6 §

Vid kansliet finns en tjänst som kanslichef, en tjänst som slottsfogde samt tjänster som föredragande. Bestämmelser om dessa tjänster finns i kanslistadgan. Vid kansliet kan också andra tjänster inrättas och personal anställas i arbetsavtalsförhållande.

I grundlagen finns bestämmelser om de allmänna utnämningsgrunderna. Den som utnämns till tjänsteman ska ha fyllt 18 år. Den som har fyllt 15 år och fullgjort sin läroplikt kan dock utnämnas till tjänsteman, om detta kan anses lämpligt med tanke på en ändamålsenlig tjänsteutövning.

Uppgifter vid kansliet kan skötas också av statstjänstemän som genom förflyttning, förordnande eller kommendering eller på annat sätt har ställts till kansliets förfogande för att sköta bestående eller tillfälliga uppgifter inom dess verksamhetsområde.

7 §

Tjänster får inrättas inom ramen för löneanslagen.

Tjänsten som kanslichef får inte inrättas eller dras in och dess benämning får inte ändras, om tjänsten inte har specificerats i statsbudgeten.

Utnämning

8 §

Kanslichefen och föredragandena vid kansliet får utnämnas utan att tjänsterna har förkla-

rats lediga. Till tjänsten som kanslichef får endast en finsk medborgare utnämnas.

Andra tjänster än de som avses i 1 mom. ska ledigförklaras innan de tillsätts, om det inte av särskilda skäl i enskilda fall beslutas något annat.

Till en tjänst som har ledigförklarats offentligt kan endast en sådan person utnämnas som skriftligen har sökt tjänsten innan ansökningstiden löpt ut och som vid den tidpunkten uppfyllde behörighetsvillkoren. En redogörelse för sökandens behörighet ska fogas till ansökan. De språkkunskaper som krävs kan emellertid också visas efter ansökningstidens utgång, om detta inte fördröjer behandlingen av ärendet. Närmare bestämmelser om tjänsteansökningsförfarandet kan utfärdas i kanslistadgan.

I kanslistadgan finns bestämmelser om behörighetsvillkoren för tjänsterna. Bestämmelser om de språkkunskaper som krävs av kansliets tjänstemän utfärdas särskilt.

9 §

Den som föreslås bli utnämnd till tjänsten som kanslichef, föredragande eller slottsfogde ska före utnämningen lämna en redogörelse för sin näringsverksamhet, sitt ägande i företag och annan förmögenhet samt för sina uppgifter utanför tjänsten, sina bisysslor enligt 20 § och sina övriga bindningar som kan vara av betydelse vid bedömningen av hans eller hennes förutsättningar att sköta de uppgifter som hör till den tjänst som ska tillsättas.

Det som bestäms i 1 mom. tillämpas också när en person med stöd av 11 § 1 mom. utnämns att sköta uppgifter som hör till en sådan tjänst som avses i 1 mom.

De tjänstemän som utnämnts till tjänster eller uppgifter som avses i 1 och 2 mom. ska utan dröjsmål informera om ändringar och brister i de uppgifter som avses i 1 mom. samt även annars lämna motsvarande redogörelse när kansliet begär det. De uppgifter om en persons ekonomiska ställning som har lämnats till kansliet ska hemlighållas. Närmare bestämmelser om lämnandet av redogörelsen kan meddelas i kanslistadgan.

10 §

En förutsättning för utnämning till en tjänst är att den som sökt tjänsten på begäran lämnar kansliet sådana uppgifter om sin hälsa som är relevanta för skötseln av tjänsten samt dessutom vid behov genomgår kontroller och undersökningar för bedömning av saken. Den som sökt en tjänst kan, som en förutsättning för utnämning till tjänsten, åläggas lämna intyg över narkotikatest i sådana situationer som avses i 7 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004). Bestämmelser om betalning av kostnaderna för kontrollerna och undersökningarna finns i 21 § 2 mom. i denna lag.

Det som bestäms i 1 mom. tillämpas också när en person med stöd av 11 § 1 mom. utnämns till ett tjänsteförhållande för viss tid.

11 §

En person kan utnämnas till tjänsteman för viss tid eller annars tidsbegränsat, om ett tjänsteförhållande för viss tid krävs på grund av arbets art, ett vikariat, interimistisk skötsel av uppgifter som hör till en vakant tjänst eller praktik. I detta fall utnämns tjänstemannen inte till en tjänst utan till ett tjänsteförhållande.

En tjänst kan tillsättas för viss tid eller annars tidsbegränsat, om det krävs av grundad anledning som sammanhänger med tjänstens art eller kansliets verksamhet.

Om en tjänsteman med stöd av 1 eller 2 mom. utnämns för viss tid, ska grunden för visstidsanställningen framgå av utnämningens brevet. Tjänstemannen ska utnämnas för hela den tid som utgör grund för visstidsanställningen, om inte något annat beslutas av särskilda skäl.

12 §

Vid utnämning av en tjänsteman kan det bestämmas att tjänsteförhållandet under en provotid på högst sex månader kan upplösas såväl av kansliet som av tjänstemannen. Tjänsteförhållandet får dock inte upplösas på sådana grunder som avses i 13 § eller annars på osakliga grunder.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte tjänstemän som utnämns av republikens president.

3 kap.

Allmänna rättigheter och skyldigheter i samband med ett tjänsteförhållande

13 §

Tjänstemännen ska bemötas opartiskt, om det inte med beaktande av deras ställning eller uppgifter är motiverat att avvika från detta.

Bestämmelser om förbud mot diskriminering på grund av kön finns i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) och om förbud mot diskriminering på andra grunder i lagen om likabehandling (21/2004).

14 §

Det är inte tillåtet att förbjuda en tjänsteman att ansluta sig eller höra till en förening eller att utöva påtryckning på en tjänsteman för att få honom eller henne att ansluta sig till en förening, eller att förbjuda honom eller henne att utträda ur en förening.

15 §

En tjänsteman ska ges de förmåner och rättigheter som följer av tjänsteförhållandet.

En tjänsteman ska på begäran utan dröjsmål ges ett lönebesked av vilket lönens storlek och löneberäkningsgrunderna framgår.

16 §

En tjänsteman ska utföra sina uppgifter på behörigt sätt och utan dröjsmål. Tjänstemannen ska iaktta föreskrifterna om arbetsledning och övervakning.

En tjänsteman ska uppträda såsom hans eller hennes ställning och uppgifter förutsätter.

17 §

En tjänsteman får inte kräva, acceptera eller ta emot en ekonomisk förmån eller någon annan förmån, om detta kan försvaga förtroendet för tjänstemannen eller kansliet.

18 §

En tjänsteman som har till uppgift att företräda arbetsgivaren får inte ha en sådan ställning i

en förening som företräder anställda vid kansliet att hans eller hennes verksamhet i föreningen står i strid med nämnda tjänsteuppgift.

19 §

I fråga om tystnadsplikten för tjänstemän gäller det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och i andra lagar.

20 §

En tjänsteman får inte ta emot eller inneha en bisyssla som kräver att arbetstid används för uppgifter som hör till bisysslan, om inte kansliet på ansökan beviljar tjänstemannen tillstånd till det. Bisyslotillstånd kan beviljas också för viss tid och begränsat. Tillståndet kan återkallas om det finns skäl till det.

Vid prövningen av om bisyslotillstånd ska beviljas ska det beaktas att tjänstemannen inte får bli jävig i sina uppgifter på grund av bisysslan. Bisysslan får inte heller äventyra förtroendet för en opartisk tjänsteutövning eller annars inverka skadligt på skötseln av kansliets uppgifter.

En tjänsteman ska göra en anmälan till kansliet också om en annan bisyssla än en sådan som avses i 1 mom. Kansliet kan på de grunder som anges i 2 mom. förbjuda tjänstemannen att ta emot eller inneha en sådan bisyssla.

Med bisyssla avses i 1—3 mom. en tjänst och sådant avlönat arbete eller avlönat uppdrag som tjänstemannen har rätt att avsäga sig samt yrke, näring och rörelse.

De uppgifter som i samband med en anmälan om bisyssla eller ansökan om bisyslotillstånd läggs fram om parterna i en tvist som behandlas av skiljemän ska hemlighållas.

21 §

En tjänsteman är skyldig att på begäran lämna kansliet sådana uppgifter om sin hälsa som är nödvändiga för skötseln av tjänsten. En tjänsteman kan också åläggas genomgå kontroller eller undersökningar av hälsotillståndet, om detta är nödvändigt för bedömningen av hans eller hennes förutsättningar att sköta sina uppgifter. I frå-

ga om rätten att ålägga en tjänsteman att lämna intyg över narkotikatest gäller det som bestäms i 8 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

De nödvändiga kostnaderna för sådana kontroller och undersökningar som förordnats med stöd av 1 mom. betalas av statens medel.

22 §

En tjänsteman kan enligt beslut av den utnämmande myndigheten för viss tid förflyttas till en annan arbetsgivare än kansliet, om förflyttningen förbättrar tjänstemannens förutsättningar att sköta sina tjänsteuppgifter eller främjar anställningsförhållandets kontinuitet eller tjänstemannens sysselsättning och om den mottagande arbetsgivaren samt tjänstemannen har gett sitt samtycke till förflyttningen. Under denna tid står tjänstemannen i tjänsteförhållande till kansliet.

4 kap.

Tjänstledighet

23 §

En tjänsteman får avbryta sitt arbete, om den utnämmande myndigheten på ansökan beviljar honom eller henne tjänstledighet eller om tjänstemannen är tjänstledig direkt med stöd av lag. I fråga om avbrytande av arbetet på andra grunder gäller vad som föreskrivs särskilt. Tjänstledighet kan också beviljas utan ansökan, om tjänstemannen inte har kunnat ansöka om tjänstledighet innan arbetet avbröts eller om tillräckliga uppgifter om varför arbetet har avbrutits har erhållits på något annat sätt.

En tjänsteman är tjänstledig under den tid han eller hon är riksdagsledamot, medlem av statsrådet, företrädare för Finland i Europaparlamentet eller fullgör sin värnplikt eller sådan frivillig militärtjänst som motsvarar beväringstjänst. Tjänstledighet beviljas i övrigt enligt den utnämmande myndighetens prövning, om inte något annat särskilt bestäms eller föreskrivs till vissa delar eller avtalas i tjänstekollektivavtal.

Den utnämmande myndigheten kan även bevilja partiell tjänstledighet. En tjänstledig tjänst-

teman kan dessutom med sitt samtycke av särskilda skäl förordnas att utföra vissa tjänsteuppgifter.

24 §

När en tjänsteman anhåller om tjänstledighet på grund av sjukdom ska han eller hon styrka sjukdomen med ett läkarintyg som uppgjorts enligt formuläret för anhållan om dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), med ett intyg av en hälsovårdare vid en hälsovårdscentral eller med ett intyg av en hälsovårdare eller sjukskötare som anvisats av kansliet. Om sjukdomen varar högst tre dygn kan tjänstemannen även styrka sjukdomen på något annat tillförlitligt sätt som kansliet har godkänt. Om sjukdomen varar över fem dygn ska den dock styrkas med ett sådant läkarintyg som avses ovan.

I kanslistadgan kan lätnader föreskrivas i tjänstemännens skyldighet att styrka sin sjukdom i fråga om en viss period eller ett visst område eller i fall som begränsats på något annat sätt.

25 §

En statstjänsteman som för viss tid utnämns till en tjänst vid kansliet är för den tid han eller hon är i kansliets tjänst tjänstledig från den tjänst till vilken han eller hon är utnämnd.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte tjänstemän vid riksdagen.

5 kap.

Varning och avslutande av tjänsteförhållandet

26 §

Den utnämmande myndigheten kan ge en tjänsteman som bryter mot eller åsidosätter sin tjänsteplikt en skriftlig varning.

27 §

Ett tjänsteförhållande kan ömsesidigt sägas upp så att det upphör efter en viss uppsägnings- tid eller, om så har avtalats, utan uppsägnings- tid.

Den utnämmande myndigheten får inte säga upp ett tjänsteförhållande av något skäl som hänför sig till tjänstemannen, om inte skälet är synnerligen vägande. Som ett sådant skäl betraktas åtminstone inte

1) tjänstemannens sjukdom, lyte eller kroppsskada, om inte följden har varit att tjänstemannens arbetsförmåga blivit väsentligt och bestående nedsatt och tjänstemannen på denna grund har rätt till invalidpension,

2) tjänstemannens politiska, religiösa eller andra åsikter eller tjänstemannens deltagande i samhälls- eller föreningsverksamhet, eller

3) tjänstemannens deltagande i en stridsåtgärd som en tjänstemannaförening vidtagit enligt föreningens beslut.

Uppsägning på en sådan grund som avses i denna paragraf ska ske inom en rimlig tid efter att den utnämmande myndigheten har fått kännedom om uppsägningsgrunden.

Den utnämmande myndighetens uppsägningsrätt kan dessutom begränsas genom avtal så att myndigheten får utöva rätten endast på de grunder som nämns i avtalet.

En tjänsteman får inte sägas upp på grund av graviditet. Om en tjänsteman som är gravid sägs upp anses uppsägningen bero på graviditeten, om inte någon annan grund läggs fram. Den utnämmande myndigheten får inte säga upp en tjänsteman under särskild moderskapsledighet, moderskapsledighet, faderskapsledighet, föräldraledighet eller vårdledighet. Myndigheten får inte heller, sedan den fått kännedom om tjänstemannens graviditet eller om att tjänstemannen kommer att utnyttja sin rätt till ovannämnd ledighet, säga upp anställningsförhållandet så att det upphör när ledigheten börjar eller medan den varar.

Tjänsteförhållandet för en tjänsteman som utnämnts för viss tid upphör utan uppsägning när tiden löper ut, om det inte med anledning av uppsägning har upphört redan tidigare.

28 §

Utöver det som i 27 § 2 mom. föreskrivs om grunderna för uppsägning, kan republikens president säga upp en tjänsteman som presidenten

har utnämnt då det med hänsyn till tjänstens natur finns ett godtagbart och motiverat skäl till uppsägningen.

29 §

Den utnämmande myndigheten har rätt att säga upp en tjänsteman, om tjänstemannens uppgifter eller kansliets möjligheter att erbjuda tjänstemannen uppgifter minskar väsentligt och inte bara tillfälligt.

En sådan grund för uppsägning som avses i 1 mom. anses åtminstone inte föreligga då

1) någon har anställts för liknande uppgifter före eller efter uppsägningen och det inte skett några förändringar i kansliets verksamhetsbetingelser under samma tid,

2) den omorganisering av arbetsuppgifterna som har uppgetts som orsak till uppsägningen i själva verket inte minskar de uppgifter som kan erbjudas eller förändrar uppgifternas art,

3) anskaffning av maskiner eller anläggningar har uppgetts som orsak till uppsägningen, men kansliet kunde ha gett eller kan med beaktande av tjänstemannens yrkesskicklighet ge honom eller henne utbildning i användning av dessa maskiner och anläggningar, eller

4) kostnadsbesparing genom personalminskningar har uppgetts som orsak till uppsägningen, men besparingen är så liten att den inte med beaktande av kansliets och tjänstemannens omständigheter kan anses vara den verkliga orsaken till uppsägningen.

Den utnämmande myndigheten har dock inte rätt att säga upp en tjänsteman av de orsaker som nämns i 1 mom., om tjänstemannen med hänsyn till sin yrkesskicklighet och förmåga skäligen kan omplaceras eller utbildas för nya uppgifter vid kansliet.

Det som i 27 § 4 och 5 mom. föreskrivs om begränsning av uppsägningsrätten gäller på motsvarande sätt också de uppsägningsgrunder som avses i denna paragraf.

30 §

Den utnämmande myndigheten och en tjänsteman kan avtala om att tjänsteförhållandet upphör omedelbart med anledning av uppsägning.

Då tjänsteförhållandet upphör omedelbart har tjänstemannen dock rätt till en ersättning som motsvarar lönen för uppsägningstiden.

Den utnämmande myndigheten kan före uppsägningstidens utgång återta uppsägningen, om tjänstemannen ger sitt samtycke till det. En tjänsteman får återta sin uppsägning före uppsägningstidens utgång, om den utnämmande myndigheten ger sitt samtycke till det.

31 §

En permitterad tjänsteman har oberoende av den uppsägningstid som annars gäller i fråga om tjänsteförhållandet rätt att säga upp sitt tjänsteförhållande att upphöra när som helst under permitteringstiden, dock inte under den sista veckan av permitteringen, om tjänstemannen redan vet när permitteringen kommer att upphöra.

Om kansliet säger upp en tjänsteman innan permitteringen upphör, har tjänstemannen rätt till lön för uppsägningstiden även i fråga om permitteringstiden, utom när uppsägningen har upphävts med anledning av överklagande.

Om permitteringen har trätt i kraft utan att tjänstemannen har fått räkna sig till godo den uppsägningstid som gäller när tjänsteförhållandet avslutas och permittering som gäller tills vidare har varat i minst 200 kalenderdagar utan avbrott, har den permitterade tjänstemannen om han eller hon säger upp tjänsteförhållandet rätt att få ersättning för lönebortfallet för uppsägningstiden på samma sätt som när kansliet säger upp tjänsteförhållandet, om inte kansliet inom en vecka från uppsägningen erbjuder tjänstemannen arbete.

32 §

Uppsägningstiden kan avtalas att omfatta högst sex månader. Om en längre tid har avtalats, ska den nämnda uppsägningstiden iakttas i stället.

Genom avtal kan det bestämmas att uppsägningstiden för den utnämmande myndigheten är längre än uppsägningstiden för en tjänsteman när han eller hon säger upp tjänsteförhållandet.

Om inte något annat har avtalats, kan den utnämmande myndigheten säga upp en tjänste-

mans tjänsteförhållande så att det upphör tidigast

1) efter en månad, om tjänstemannen har varit anställd hos staten i högst ett år utan avbrott,

2) efter två månader, om tjänstemannen har varit anställd hos staten i över ett men högst fem år utan avbrott,

3) efter tre månader, om tjänstemannen har varit anställd hos staten i över fem men högst nio år utan avbrott,

4) efter fyra månader, om tjänstemannen har varit anställd hos staten i över nio men högst 12 år utan avbrott,

5) efter fem månader, om tjänstemannen har varit anställd hos staten i över 12 men högst 15 år utan avbrott, samt

6) efter sex månader, om tjänstemannen har varit anställd hos staten i över 15 år utan avbrott.

När en tjänsteman säger upp sig iakttas en uppsägningstid på en månad. Om anställningsförhållandet har varat högst ett år utan avbrott, iakttas dock en uppsägningstid på 14 dagar, och om anställningsförhållandet har varat över tio år utan avbrott iakttas en uppsägningstid på två månader.

33 §

Om en tjänsteman kan sägas upp med stöd av 29 § 1 mom., kan kansliet omvandla tjänsteförhållandet till ett tjänsteförhållande på deltid, räknat från uppsägningstidens utgång.

34 §

När en tjänsteman har sagts upp av andra skäl än sådana som hänför sig till tjänstemannen, och kansliet inom 24 månader från utgången av uppsägningstiden behöver arbetskraft för samma eller liknande uppgifter, ska kansliet höra sig för hos den lokala arbetskraftsmyndigheten om huruvida tidigare tjänstemän söker arbete genom myndigheten. Om så är fallet ska kansliet i första hand erbjuda dessa tidigare tjänstemän en sådan uppgift eller tjänst som besätts av någon annan än republikens president, om de uppfyller behörighetsvillkoren. Tjänsten får då besättas utan att den förklaras ledig.

Om kansliet uppsåtligt eller av vårdslöshet försummar den skyldighet som avses i 1 mom., ska kansliet ersätta tjänstemannen för den skada som härigenom uppkommit.

35 §

Den utnämmande myndigheten får omedelbart upplösa en tjänstemans tjänsteförhållande om tjänstemannen grovt bryter mot eller åsidosätter sin tjänsteplikt.

36 §

Rätten att upplösa ett tjänsteförhållande förfaller två veckor efter det att den utnämmande myndigheten fick kännedom om att det fanns orsak att upplösa det, om inte orsaken redan tidigare förlorat sin betydelse, eller, om orsaken är av fortgående art, efter att det blev känt att orsaken bortfallit. Om det finns ett giltigt hinder för upplösning, får tjänsteförhållandet upplösas inom två veckor efter det att hindret bortföll.

Om upplösningen av ett tjänsteförhållande har uppskjutits på grund av förundersökning eller inhämtande av annan utredning som behövs i saken, får upplösning ske inom två veckor efter det att förundersökningen avslutats eller utredningen inhämtats, dock senast sex månader efter det att orsaken till upplösningen uppkom.

37 §

Den allmänna avgångsåldern för tjänstemän är 68 år.

En tjänstemans tjänsteförhållande upphör utan uppsägning eller någon annan åtgärd, vars syfte är att tjänsteförhållandet ska upphöra, vid utgången av den månad under vilken han eller hon uppnår avgångsåldern.

När en tjänsteman på basis av ett tjänsteförhållande har beviljats full invalidpension tills vidare, upphör tjänsteförhållandet utan uppsägning eller någon annan åtgärd, vars syfte är att tjänsteförhållandet ska upphöra, vid utgången av den kalendermånad under vilken tjänstemannens rätt till lön för sjukdomstid har upphört eller, om kansliet har fått del av beslutet om invalidpension senare, vid utgången av månaden för delfäendet.

6 kap.

Permittering och avstängning från tjänsteutövning

Permittering

38 §

Om en tjänsteman kan sägas upp med stöd av 29 § 1 mom., får tjänstemannen med iakttagande av 14 dagars varsel permitteras så att tjänsteutövningen och löneutbetalningen avbryts för viss tid eller tills vidare medan tjänsteförhållandet i övrigt består.

En tjänsteman får på det sätt som föreskrivs i 1 mom. permitteras för högst 90 dagar, om tjänstemannens uppgifter eller kansliets möjligheter att erbjuda tjänstemannen uppgifter tillfälligt har minskat och kansliet inte skäligen kan erbjuda tjänstemannen andra uppgifter eller sådan utbildning vid kansliet som lämpar sig för arbetsgivarens behov.

Medan ett tjänsteförhållande varar är det på kansliets eller en tjänstemans initiativ möjligt att avtala om permittering av tjänstemannen. Genom tjänstekollektivavtal eller avtal som nåtts vid sådant samarbetsförfarande som avses i 59 § kan också annat avtalas om permittering än vad som föreskrivs i 1 och 2 mom.

39 §

Permittering hindrar inte en tjänsteman från att ta något annat arbete för permitteringstiden.

Under permitteringen bibehåller tjänstemannen rätten att bo kvar i en bostad som ställts till hans eller hennes förfogande på grundval av anställningen. Av vägande skäl kan kansliet upplåta en annan lämplig bostad för en tjänsteman vars tjänsteutövning har avbrutits på grund av permittering. Flyttningskostnaderna ersätts då av statens medel.

40 §

När kansliet konstaterat att en permittering är nödvändig ska kansliet omedelbart och, om möjligt, senast tre månader före permitteringen varsla de förtroendemän och tjänstemannaförening-

ar som saken berör och, då permitteringen gäller minst tio tjänstemän, även Arbetskraftsmyndigheterna om permitteringen. Varslet ska innehålla uppgifter om permitteringsorsak, dess beräknade begynnelse-tidpunkt och längd samt en uppskattning av antalet permitterade tjänstemän.

41 §

Meddelande om permittering ska lämnas tjänstemannen personligen samt den tjänstemannaförening som saken berör. Meddelandet ska innehålla uppgifter om permitteringsorsak, dess begynnelse-tidpunkt och hur länge en tidsbestämd permittering varar samt, i fråga om permittering tills vidare, permitteringsberäknade längd. Kansliet ska på tjänstemannens begäran ge ett skriftligt intyg över permitteringen. Meddelandet ska dessutom delges den behöriga förtroendemannen och, om permitteringen gäller minst tio tjänstemän, även Arbetskraftsmyndigheterna.

En sådan skyldighet att meddela om permittering som avses i 1 mom. föreligger dock inte när kansliet av någon annan orsak än permittering inte är skyldig att betala lön för permitteringstiden.

Kansliet kan med tjänstemannens samtycke ändra tidpunkten för när permitteringen börjar eller upphör eller återkalla permitteringen. Om en tjänsteman har permitterats tills vidare, ska han eller hon minst en vecka i förväg underrättas om att arbetet återupptas.

Avstängning från tjänsteutövning

42 §

Om ett beslut om uppsägning av en tjänsteman inte har vunnit laga kraft när uppsägningstiden löper ut, ska tjänstemannen avstängas från tjänsteutövning, om inte högsta förvaltningsdomstolen av särskilda skäl beslutar något annat. Om en tjänsteman har avsatts eller tjänsteförhållandet upplösts, ska tjänstemannen omedelbart avstängas från tjänsteutövning även om beslutet inte vunnit laga kraft.

En tjänsteman kan dessutom avstängas från tjänsteutövning

1) under tiden för åtal för brott och nödvändiga brottsundersökningar, om de kan inverka på tjänstemannens förutsättningar att sköta sina uppgifter,

2) om tjänstemannen vägrar genomgå sådana kontroller eller undersökningar som avses i 21 § eller vägrar att enligt nämnda paragraf lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd,

3) om tjänstemannen har en sjukdom som i väsentlig mån hindrar honom eller henne från att sköta tjänsten, eller

4) omedelbart efter uppsägning, om den handling eller försummelse som ligger till grund för uppsägningen visar att tjänstemannen är till den grad olämplig för sin uppgift att tjänsteutövningen inte kan fortsätta eller om fortsatt tjänsteutövning under uppsägningstiden kan äventyra säkerheten.

Vid avstängning från tjänsteutövning med stöd av 2 mom. 4 punkten har tjänstemannen dock rätt till en ersättning som motsvarar lönen för uppsägningstiden.

Den utnämmande myndigheten ska följa upp grunderna för avstängningen och vid behov fatta ett nytt beslut i ärendet om omständigheterna förändrats. Frågan om fortsatt avstängning från tjänsteutövning ska utan dröjsmål tas till avgörande när tjänstemannen så kräver.

7 kap.

Anställningsvillkor, arbetsfred och arbets-tvister

Anställningsvillkor

43 §

I fråga om tjänstemännens anställningsvillkor gäller vad som bestäms om dem i tjänstekollektivavtal. Till anställningsvillkoren hänförs inte grunderna för kansliets organisation eller någon annan reglering av tjänsteapparaten, inrättande eller indragning av tjänster, kansliets uppgifter eller interna arbetsfördelning, arbetsledning, arbetsmetoderna eller hur tjänsteför-

hållanden uppkommer eller upphör, med undantag för uppsägningstider och uppsägningsgrunder.

Avtal får inte heller ingås om

1) behörighetsvillkoren för tjänster, utnämningsskolorna eller tjänstemännens skyldigheter,

2) pensioner, familjepensioner eller därmed jämförliga förmåner, hyran för tjänstebostäder eller användning av egendom som tillhör kansliet, med undantag för arbetsrum och arbetsredskap för den personal som svarar för samarbetet mellan kansliet och tjänstemännen enligt 59 §, eller

3) frågor som det inte för arbetstagares del är möjligt att avtala om genom kollektivavtal.

Angående frågor som inte regleras i något tjänstekollektivavtal gäller vad som särskilt bestäms eller föreskrivs om dem eller vad som avtalas med tjänstemännen. En sådan bestämmelse i ett tjänstekollektivavtal som står i strid med 1 eller 2 mom. är ogiltig.

44 §

Sådana avtal som avses i 5 § 1 mom. 3 punkten får inte ingås om frågor som det enligt 43 § 1 och 2 mom. inte får avtalas om. Avtal får inte heller ingås om sämre villkor än anställningsvillkoren i tjänstekollektivavtal. Uppsägning av en tjänsteman eller upplösning av ett tjänsteförhållande betraktas samtidigt som uppsägning av avtalet.

45 §

Tjänstekollektivavtal (*preciserande tjänstekollektivavtal*) kan ingås om precisering av gällande tjänstekollektivavtal. Ett särskilt avtal (*huvudavtal*) kan ingås om förhandlingsförfarandet och om förfarandet för att trygga arbetsfreden eller om andra liknande förfaranden. Likaså kan ett särskilt avtal (*allmänt avtal*) ingås om förfarandet vid skötseln av tjänstemannafrågor.

Genom ett sådant allmänt avtal som avses i 1 mom. får avvikelser inte göras från förfaranden som föreskrivs någon annanstans i lag. I fråga om avtal som avses i 1 mom. gäller i övrigt det som föreskrivs om tjänstekollektivavtal.

46 §

Förhandlings- och avtalsparter är kansliet och på tjänstemännens vägnar en sådan registrerad förening till vars egentliga syften det hör att bevaka kansliets tjänstemäns intressen i deras tjänsteförhållanden (*tjänstemannaförening*) och med vilka kansliet i egenskap av arbetsgivare finner det ändamålsenligt att förhandla och ingå tjänstekollektivavtal.

I kanslistadgan bestäms det vem som företräder kansliet i egenskap av arbetsgivare vid sådana förhandlingar som avses i detta kapitel eller vid en stridsåtgärd, eller som annars har till uppgift att företräda arbetsgivaren. Kanslichefen bestämmer anställningsvillkoren för de tjänstemän som företräder arbetsgivaren, om inte något annat föreskrivs någon annanstans.

47 §

Ett tjänstekollektivavtal ska ingås skriftligen. Avtalet kan också ingås så att avtalets innehåll upptecknas i det protokoll som förs vid förhandlingarna mellan parterna och bestyrks på det sätt som parterna gemensamt kommit överens om.

48 §

Bundna av ett tjänstekollektivavtal är kansliet, de tjänstemannaföreningar som har ingått avtalet eller som i efterhand med tidigare avtalsparter samtycker har biträtt det, samt de tjänstemän som är eller som under avtalets giltighetstid har varit medlemmar i en tjänstemannaförening som är bunden av avtalet.

Inom tillämpningsområdet för ett tjänstekollektivavtal får anställningsvillkoren för en tjänsteman som står utanför tjänstekollektivavtalet men som utför sådant arbete som avses i avtalet inte i andra fall än de som avses i 44 § och 46 § 2 mom. bestämmas eller avtalas så att de strider mot tjänstekollektivavtalet.

Det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska iakttas endast om de som enligt 1 mom. är bundna av tjänstekollektivavtalet inte är bundna av ett tidigare tjänstekollektivavtal som ingåtts på andra villkor eller om den kategori som avtalet binder inte är begränsad i själva avtalet.

49 §

Ett tjänstekollektivavtal som inte har ingåtts för viss tid får av en avtalspart sägas upp att upphöra tre månader efter uppsägningen, om inte något annat har avtalats om uppsägningstiden. Ett tjänstekollektivavtal som har ingåtts för längre tid än fyra år gäller efter fyra år såsom ett tjänstekollektivavtal utan bestämd giltighetstid. Det ovan sagda gäller också huvudavtal, dock så att uppsägningstiden för huvudavtal är sex månader.

Även om ett tjänstekollektivavtal har upphört att gälla ska de anställningsvillkor som anges i avtalet iakttas tills ett nytt avtal har ingåtts och det nya avtalet trätt i kraft, om inte något annat har avtalats eller följer av 43 § 3 mom.

Arbetstvister

50 §

Mot ett gällande anställningsförhållande får inte andra stridsåtgärder vidtas än lockout eller strejk.

Också de stridsåtgärder som nämns i 1 mom. är förbjudna, om syftet med åtgärderna är att påverka andra frågor än sådana om vilka avtal får ingås enligt 43 §, eller om så särskilt föreskrivs i lag. Förbudet gäller andra frågor än sådana om vilka avtal får ingås enligt 43 § även när ett huvudavtal eller ett allmänt avtal enligt 45 § kan ingås om dem.

Med *lockout* avses en arbetsinställelse som kansliet vidtar i egenskap av arbetsgivare och med *strejk* en arbetsinställelse som en tjänstemannaförening riktar mot kansliet, i syfte att utöva påtryckning på motparten i en arbetstvist genom att avbryta utförandet av de berörda tjänstemännens tjänsteuppgifter.

En tjänsteman får inte delta i en strejk annat än med stöd av ett beslut av den tjänstemannaförening som har inlett strejken. De tjänstemän som avses i 46 § 2 mom. får inte vidta stridsåtgärder.

Arbetsfred

51 §

Den som är bunden av ett tjänstekollektivavtal får inte medan avtalet gäller vidta stridsåtgärder som avser avtalets giltighet, giltighetstid eller rätta innebörd eller avgörande av en tvist som uppkommit med anledning av ett yrkande som baserar sig på avtalet, ändring av gällande avtal eller upprättande av ett nytt avtal. Denna arbetsfredsförpliktelse kan utvidgas genom tjänstekollektivavtal. Ett gällande huvudavtal, allmänt avtal eller annat avtal för reglering av enbart specialfrågor hindrar inte att stridsåtgärder vidtas för att ett nytt avtal om andra frågor ska nås, om inte något annat har avtalats.

52 §

En tjänstemannaförening är skyldig att övervaka att dess medlemmar avhåller sig från sådana stridsåtgärder som är förbjudna enligt 50 §.

En förening som är bunden av ett tjänstekollektivavtal är skyldig att se till att de tjänstemän som avtalet gäller inte bryter mot arbetsfredsförpliktelsen enligt 51 § eller mot bestämmelserna i avtalet.

Den skyldighet föreningen har enligt 1 och 2 mom. innebär också att den inte får stödja eller främja förbjudna stridsåtgärder eller på något annat sätt medverka till sådana åtgärder, utan är skyldig att försöka avveckla dem.

53 §

En tjänsteman är inte skyldig att utföra uppgifter som berörs av en tillåten lockout eller strejk eller av en sådan blockad som gäller frågor om vilka avtal får ingås enligt 43 §, om inte något annat följer av 54 §. En tjänsteman som inte omfattas av en stridsåtgärd ska fullgöra sina normala tjänsteplikter och är dessutom skyldig att utföra skyddsarbete. Det som föreskrivs i 50 § 2 mom. hindrar inte att en tjänsteman som omfattas av en stridsåtgärd utför skyddsarbete.

Med *skyddsarbete* avses arbete som vid en stridsåtgärd är nödvändigt för att förebygga fara för individens liv eller hälsa eller för att skydda

sådan egendom som är speciellt utsatt för fara på grund av stridsåtgärden.

54 §

Det ska säkerställas att presidentämbetet kan utövas oberoende av stridsåtgärder. Om en stridsåtgärd hindrar eller i väsentlig grad stör skötseln av presidentämbetet ska parterna, sedan de fått kännedom om saken, utan dröjsmål vidta behövliga åtgärder för att avlägsna hindret eller störningen.

8 kap.

Påföljder vid överträdelser av tjänstekollektivavtal och av bestämmelserna om dem samt vissa andra bestämmelser om frågor som berör tjänstekollektivavtal

Påföljder

55 §

Den som är bunden av ett tjänstekollektivavtal men som medvetet överträder bestämmelserna i avtalet eller på goda grunder borde ha insett att han eller hon överträder dem, kan av arbetsdomstolen dömas att betala plikt.

Om arbetsgivaren handlar i strid med 50 eller 51 § eller om en tjänstemannaförening bryter mot eller underlåter att iaktta 50—52 §, ska arbetsgivaren eller tjänstemannaföreningen, om inte något annat föreskrivs i tjänstekollektivavtalet, betala plikt i stället för skadestånd.

För arbetsgivaren får plikten uppgå till högst 12 000 euro, för en förening till högst 5 000 euro och för en tjänsteman till högst 100 euro.

56 §

Då plikt döms ut ska hänsyn tas till alla framkomna omständigheter, såsom skadans omfattning, graden av skuld, den anledning till överträdelserna som den andra parten möjligen gett samt till föreningens storlek. Om det finns särskilda skäl till det behöver plikt inte dömas ut.

Om inte något annat bestäms i tjänstekollektivavtalet tilldöms plikten den som lidit skada eller, om ingen skada har uppkommit, den part

som har yrkat på dom. Om det finns flera parter som har rätt till plikt ska det i domen bestämmas hur det utdömda beloppet ska fördelas mellan parterna, med beaktande av den skada som drabbat var och en av dem och deras medlemmar samt dem de företräder.

57 §

Om bestämmelserna i ett tjänstekollektivavtal har åsidosatts så väsentligt att det inte rimligen kan krävas att de övriga parter som är bundna av avtalet ska kvarstå i avtalsförhållandet, kan arbetsdomstolen förklara avtalet omedelbart hävt. Om ett avtal på grund av talan mot en tjänstemannaförening har förklarats hävt, kan avtalet inom två veckor sägas upp också gentemot övriga föreningar.

Om ett avtal på en förenings talan har förklarats hävt, har också andra föreningar som är parter i avtalet rätt att säga upp det inom två veckor.

Ett avtal som har sagts upp på detta sätt upphör omedelbart att gälla.

58 §

Om en tjänsteman med stöd av en tjänstemannaförenings beslut deltar i en stridsåtgärd som vidtas av föreningen ska detta inte betraktas som ett tjänstebrott eller som en grund för att upplösa tjänsteförhållandet.

Vissa andra bestämmelser

59 §

För att de avtal som avses i 43 och 45 § ska kunna iakttas, meningsskiljaktigheter mellan parterna lösas ändamålsenligt, rättvist och snabbt, arbetsfreden upprätthållas och arbetarskyddsfrågor skötas på ett ändamålsenligt sätt, kan parterna avtala om ett förtroendemannasystem, en arbetarskyddsorganisation och andra samarbetsförfaranden.

60 §

En tjänsteman får inte utan synnerligen tvingande skäl hindras att i egenskap av företrädare för en tjänstemannaförening delta i förhandlingar om anställningsvillkoren.

61 §

Till en tjänsteman som omfattas av en stridsåtgärd betalas inte lön eller andra ekonomiska förmåner för den tid tjänstemannen är förhindrad att arbeta på grund av en stridsåtgärd som riktas mot kansliet. De betalas inte heller ut till en tjänsteman som omfattas av kansliets lock-out. Tjänstemannen har dock rätt att använda sin tjänstebostad medan stridsåtgärden pågår.

62 §

En tjänsteman får inte genom besvär söka ändring i ett ärende som avses i 43 § eller föra ärendet till behandling genom en omprövningsbegäran, om tjänstemannen eller en tjänstemannaförening har rätt att inleda ärendet vid arbetsdomstolen.

9 kap.

Rättsskyddet i frågor som berör tjänsteförhållanden

63 §

En tjänsteman som anser att han eller hon inte har fått en rättmätig ekonomisk förmån på grundval av anställningen, får skriftligen begära omprövning hos kansliet, som ska meddela ett beslut i ärendet. En omprövningsbegäran ska framställas inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Ett beslut i vilket omprövning får begäras får inte överklagas genom besvär.

En omprövningsbegäran får inte framställas i ett ärende som hör till arbetsdomstolens behörighet, om inte arbetsdomstolen med stöd av 1 § 2 mom. i lagen om arbetsdomstolen (646/1974) har beslutat att den inte avgör ärendet.

64 §

En tjänsteman får, på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen överklaga ett beslut som kansliet fattat med stöd av denna lag och som berör tjänstemannen, om inte något annat föreskrivs i denna lag. Besvär får anföras på den grunden att beslutet strider mot lag.

Ett beslut genom vilket en tjänsteman getts en varning, permitterats eller sagts upp, ett tjänsteförhållande upplösts eller omvandlats till ett tjänsteförhållande på deltid, en tjänsteman avstängts från tjänsteutövning eller avstängningen förblir i kraft, samt ett beslut som fattats med anledning av en sådan omprövningsbegäran som avses i 63 § ska behandlas skyndsamt vid högsta förvaltningsdomstolen.

I ärenden som avses i 71 § får förutom tjänstemannen även kansliet söka ändring.

65 §

Ett beslut genom vilket republikens president har avgjort ett ärende som berör en tjänsteman som presidenten utnämnt får inte överklagas genom besvär.

Om inte något annat föreskrivs i lag får inte heller ett beslut som berör en tjänsteman eller den som söker en tjänst överklagas när beslutet gäller

- 1) utnämning till en tjänst eller ett tjänsteförhållande,
- 2) förläggning av en gemensam tjänst inom kansliet,
- 3) beviljande eller förvägrande av tjänstledighet enligt provning, samt
- 4) förordnande till en uppgift med tjänstemannens samtycke.

Om ett sådant beslut som avses i 2 mom. 2 eller 4 punkten innebär att tjänstens förläggningsort ändras, får beslutet överklagas på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Beslutet ska dock iakttas även om det har överklagats, om inte högsta förvaltningsdomstolen beslutar något annat.

66 §

Ett beslut om permittering av en tjänsteman ska iakttas även om beslutet har överklagats. Ett beslut om avstängning av en tjänsteman från tjänsteutövning ska likaså iakttas även om beslutet har överklagats, om inte högsta förvaltningsdomstolen beslutar något annat.

Ett beslut om en bisyssla ska iakttas även om beslutet har överklagats, om inte högsta förvaltningsdomstolen beslutar något annat.

En tjänstemans tjänsteförhållande anses ha fortgått utan avbrott om tjänstemannen har sagts upp eller tjänsteförhållandet upplösts med stöd av ett lagakraftvunnet beslut utan en sådan grund som föreskrivs i denna lag.

10 kap.

Särskilda bestämmelser om tjänsteförhållanden

67 §

Lön eller någon annan ekonomisk förmån av anställningen som betalats ut utan grund får återkrävas också genom att den dras av från tjänstemannens lön i samband med följande löneutbetalning eller löneutbetalningar, om tjänstemannen fortfarande är anställd vid kansliet.

Från lönen får inte med stöd av 1 mom. dras av mer än vad som enligt lag får utmätas av lön. Då återkravsförfarandet inleds ska tjänstemannen underrättas om grunden för och beloppet av återkravet.

68 §

Återkrav av lön eller någon annan ekonomisk förmån av anställningen som betalats ut utan grund ska inledas på det sätt som föreskrivs i 67 § eller i någon annan ordning inom tre år från utgången av det kalenderår under vilket lönen eller förmånen betalades ut utan grund. Om inte återkravsförfarandet påbörjas eller anhängiggörs inom denna tid, har rätten till återkrav gått förlorad.

69 §

Om en tjänsteman försummar att iaktta föreskrifterna om sökande av sådan dag- eller moderskapspenning som med stöd av sjukförsäkringslagen betalas till arbetsgivaren, eller föreskrifterna om sökande av någon annan lagstadgad förmån, kan tjänstemannens lön för tjänstledighetstiden, till den del den motsvarar dag- eller moderskapspenningen eller någon annan förmån, återkrävas i samband med följande löneutbetalning eller löneutbetalningar.

70 §

En tjänsteman är inte skyldig att ersätta staten och staten är inte skyldig att ersätta en tjänsteman för en skada som har orsakats av avbrott i arbetet på grund av en stridsåtgärd, om inte åtgärden har vidtagits utan att bestämmelserna om medling i arbetstvister har iakttagits eller åtgärden strider mot denna lags bestämmelser om tjänstekollektivavtal eller mot bestämmelserna i ett tjänstekollektivavtal, och om inte avbrottet har orsakat avsevärd olägenhet. En tjänsteman är inte heller skyldig att ersätta staten för en skada som har orsakats av avbrott i arbetet på grund av en stridsåtgärd, om han eller hon med stöd av tjänstemannaföreningens beslut har deltagit i en stridsåtgärd som föreningen vidtagit, trots att åtgärden strider mot ovan nämnda bestämmelser.

I fråga om ersättande av skada som orsakats i ett tjänsteförhållande föreskrivs särskilt.

71 §

En tjänsteman som har utnämnts för viss tid utan någon sådan grund som anges i 11 § 1 eller 2 mom. eller utan ett sådant särskilt skäl som avses i 11 § 3 mom., eller som utan giltigt skäl upprepade gånger i följd har utnämnts för viss tid med stöd av 11 § 1 eller 2 mom., har när tjänsteförhållandet upphör på grund av att han eller hon inte längre utnämns till tjänsteman vid kansliet, rätt att av kansliet få en ersättning som motsvarar lönen för minst sex och högst 24 månader.

Ett yrkande på ersättning behandlas som ett förvaltningsvistemål vid förvaltningsdomstolen. Ersättningsyrkandet ska lämnas in till förvaltningsdomstolen inom sex månader från det att tjänsteförhållandet upphörde.

72 §

När ett ärende som gäller avslutande av ett tjänsteförhållande i de fall som avses i 66 § 3 mom. har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut och kansliet har fått en sådan utredning som avses i 2 mom. i denna paragraf, ska tjänstemannen utan dröjsmål betalas den lön för ordinarie arbetstid som han eller hon har gått miste om med anledning av att tjänsteförhållandet avslutats i strid med lagen, minskad med motsva-

rande inkomst som tjänstemannen under samma tid förvärvat i en annan anställning, som yrkesutövare eller företagare och som tjänstemannen inte skulle ha fått om han eller hon varit kvar i tjänsten. Som avdrag beaktas likaså den sjukdagpenning och moderskapspenning som för motsvarande tid betalats till tjänstemannen enligt sjukförsäkringslagen, till den del arbetsgivarerna med stöd av 7 kap. 4 § i sjukförsäkringslagen skulle ha haft rätt till förmånen för motsvarande tid.

Tjänstemannen är skyldig att utan dröjsmål ge en tillförlitlig utredning om sina andra förvärvsinkomster enligt 1 mom. och dagpenningförmåner som grundar sig på sjukförsäkringslagen.

73 §

En tjänsteman vid kansliet anses ha avgått från sin tidigare tjänst räknat från den tidpunkt då han eller hon annat än för viss tid har utnämnts till en annan statlig tjänst, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag. Om den andra statliga tjänsten är en sådan bisyssla som avses i 20 § 3 mom., anses tjänstemannen dock inte ha avgått från sin tidigare tjänst på grund av utnämningen till bisysslan.

En tjänsteman anses likaså ha avgått från sin tjänst vid kansliet räknat från den tidpunkt då han eller hon utnämnts till en tjänst vid riksdagens kansli, riksdagens justitieombudsmans kansli, statens revisionsverk eller forskningsinstitutet för internationella relationer och EU-frågor.

Om den som utnämnts till en tjänst eller ett tjänsteförhållande för viss tid vid kansliet redan tidigare är utnämnd till en tjänst vid kansliet, är han eller hon tjänstledig från denna tjänst under den tid han eller hon sköter den förstnämnda tjänsten.

Om en tjänsteman som utnämnts till en tjänst vid kansliet utnämns till en annan statlig tjänst och det hör en provotid till denna tjänst, anses tjänstemannen ha avgått från sin tidigare tjänst när provotiden har upphört, om inte det nya tjänsteförhållandet har upplösts under provotiden. Tjänstemannen är tjänstledig från sin tidi-

gare tjänst tills provotiden i den nya tjänsten upphör.

74 §

Ett tjänsteförhållande ska sägas upp och upplösas skriftligen.

Innan en tjänsteman avstängs från tjänsteutövning eller sägs upp med stöd av 27, 28 eller 29 §, ett tjänsteförhållande upplöses eller en tjänsteman ges en varning, ska han eller hon ges möjlighet att bli hörd i ärendet.

Innan ett beslut fattas om att en tjänsteman sägs upp med stöd av 27 eller 29 § eller ett tjänsteförhållande upplöses, ska den behöriga tjänstemannaföreningen och förtroendemannen ges möjlighet att bli hörda, om tjänstemannen begär det. Tjänstemannaföreningen och förtroendemannen ska likaså ges möjlighet att bli hörda innan en tjänsteman permitteras med stöd av 38 § eller avstängs från tjänsteutövning med stöd av 42 §, om inte avstängningen på grund av sakens natur ska träda i kraft omedelbart.

75 §

En tjänsteman har rätt att i enlighet med 32 b § i kommunallagen (365/1995) få ledigt från arbetet för att sköta kommunala förtroendepdrag.

76 §

En tjänsteman har rätt att av myndigheten på begäran få ett intyg över den tid anställningen varat och uppgifternas art (*arbetsintyg*). Om tjänstemannen begär det, ska arbetsintyget innehålla ett omnämnande av orsaken till att anställningen upphört samt en bedömning av tjänstemannens arbetsskicklighet, flit och uppförande. Efter en tjänstemans död har dödsboet rätt att få arbetsintyget.

Om arbetsintyg begärs senare än 10 år efter att anställningen upphörde, är myndigheten skyldig att ge intyget endast om detta inte medför oskälig olägenhet. Under samma förutsättning ska ett nytt intyg på begäran ges i stället för ett arbetsintyg som förkommit eller blivit förstört.

Ett arbetsintyg får inte förses med sådana anteckningar eller ges sådan form vars syfte är att lämna andra uppgifter om tjänstemannen än vad som framgår av arbetsintygets ordalydelse.

77 §

Om en sådan omprövningsbegäran som avses i 63 § inte har framställts inom tre år från utgången av det kalenderår under vilket prestationen borde ha ägt rum eller inom 60 dagar från delfäendet av ett sådant beslut av arbetsdomstolen som avses i 63 §, har rätten till förmånen gått förlorad.

Om talan i ett ärende som gäller en ekonomisk förmån av ett tjänsteförhållande och som faller under arbetsdomstolens behörighet inte har väckts vid arbetsdomstolen inom tre år från utgången av det kalenderår under vilket prestationen borde ha ägt rum, har rätten till förmånen gått förlorad. Om det i ett sådant fall som avses i 11 § 2 mom. i lagen om arbetsdomstolen först ska föras underhandlingar om saken, har rätten till förmånen gått förlorad om inte underhandlingar på avtalat sätt har krävts inom ovannämnda tid.

78 §

I fråga om en tjänstemans rätt till ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltidspension samt om rätten till familjepension efter honom eller henne föreskrivs särskilt.

79 §

När en tjänsteman vid kansliet avlidit betalas hans eller hennes anhöriga av statens medel ekonomiskt stöd i form av en förmån som motsvarar grupplivförsäkring, med iakttagande av vad som bestäms i statens gällande tjänstekollektivavtal.

Statskontoret beviljar och betalar ut stödet på ansökan.

11 kap.

Särskilda bestämmelser om republikens presidents kansli

80 §

Vid kansliet finns en säkerhetsvaktstyrka för republikens president. Polisen kommenderar den personal till säkerhetsvaktstyrkan som republikens presidents säkerhet och säkerheten i de lokaler som presidenten förfogar över förutsätter, ställer behövlig materiel och annan utrustning till styrkans förfogande samt ger vid behov annan handräckning för detta ändamål.

På begäran av kansliet ska även andra myndigheter och tjänstemän ge behövlig handräckning inom ramen för sin behörighet.

Med handräckning avses att tillhandahålla information och utredningar eller andra myndighetsprestationer, att ställa personal till förfogande samt att vidta åtgärder och utföra uppgifter som annars behövs för skötseln av kansliets uppgifter.

81 §

Postförsändelser och andra försändelser som anländer till en lokal som republikens president förfogar över får utan att öppnas genomlysas eller kontrolleras på annat sätt för att ta reda på om de innehåller föremål eller ämnen (*förbjudna artiklar*)

1) som kan innebära fara för andras säkerhet eller allvarligt störa skötseln av presidentämbetet eller ordningen i kansliet,

2) som särskilt lämpar sig för att skada egendom, eller

3) som enligt lag eller med stöd av lag inte får innehas.

Om det till följd av kontrollen eller annars finns anledning att misstänka att en postförsändelse eller annan försändelse innehåller förbjudna artiklar, får försändelsen stoppas och vid behov överlåtas till polisen. Mottagaren av försändelsen ska utan dröjsmål informeras om denna åtgärd.

82 §

I fråga om kansliet tillämpas det som föreskrivs om ministerier i lagen om statsbudgeten (423/1988) och med stöd av den. Ärenden som kräver behandling i statsrådet eller i statsrådets finansutskott föredras från statsrådets kansli.

83 §

I fråga om offentligheten för republikens presidents och kansliets ärenden och handlingar gäller det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Kansliets beslut om en handlingens offentlighet får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. I övrigt iakttas förvaltningsprocesslagen vid överklagandet.

Republikens presidents beslut om offentligheten i fråga om en av republikens presidents handlingar får inte överklagas genom besvär.

84 §

Republikens president har ett arkiv. Bestämmelser om arkivet utfärdas genom förordning av republikens president. På arkivet vid republikens presidents kansli tillämpas det som bestäms i arkivlagen (831/1994). Närmare bestämmelser om handlingarna i arkivet samt om framställningen, förvaringen och användningen av handlingarna kan utfärdas genom förordning av republikens president.

85 §

Närmare bestämmelser om kansliets verksamhet meddelas i kanslistadgan för republikens presidents kansli, som utfärdas såsom förordning av republikens president.

12 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

86 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om republikens presidents kansli (1382/1995), nedan *den lag som upphävs*.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

87 §

En tjänsteman som utnämnts till en sådan tjänst som avses i 9 § 1 mom. eller till ett motsvarande tjänsteförhållande för viss tid eller som förordnats till motsvarande uppgifter före denna lags ikraftträdande ska lämna en sådan redogörelse som avses i 9 § inom sex månader efter det att denna lag har trätt i kraft.

Den som har utnämnts till en tjänst eller ett tjänsteförhållande i enlighet med de bestämmelser som gäller innan denna lag träder i kraft anses fortfarande vara behörig för tjänsten eller en motsvarande tjänst eller ett motsvarande tjänsteförhållande för viss tid, trots det som bestäms i denna lag.

88 §

Sådana beslut om anställningsvillkoren för kansliets tjänstemän som fattats innan denna lag träder i kraft och andra giltiga avtalsmässiga anställningsvillkor för kansliets tjänstemän gäller tills något annat bestäms i kansliets tjänstekollektivavtal eller avtalas med tjänstemannen.

89 §

Bestämmelserna i 2 § 3 mom. tillämpas också på presidenter som pensionerats innan denna lag träder i kraft.

Bestämmelserna i 19, 83 och 84 § tillämpas inte på handlingar som uppkommer innan denna lag träder i kraft. På republikens presidents och kansliets handlingar som upprättats innan denna lag träder i kraft tillämpas den lag som upphävs.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om republikens presidents rätt till pension

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om republikens presidents rätt till pension (40/1994) 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 930/1999, samt

fogas till 1 §, sådan den lyder i lagarna 953/1998, 930/1999 och 1033/1999, ett nytt 4 mom. som följer:

1 §

— — — — —
Inom ramen för statsbudgeten kan republikens president från och med pensioneringen tillhandahållas en lämplig bostad mot skälig hyra och enligt behov lämpliga arbetsrum, transport- och säkerhetstjänster liksom även sekreterar- och kanslitjänster. Presidenten kan under samma förutsättningar vid behov även tillhandahållas andra tjänster som en pensionerad president behöver då han eller hon uppträder i egenskap av företrädare för staten eller i motsvarande uppdrag som före detta statsöverhuvud.
— — — — —

När en pensionerad president avlidit har hans eller hennes efterlevande make och barn under 18 år rätt att mot en skälig hyra bo kvar i den bostad som avses i 2 mom. och som använts som gemensamt hem. Presidentens efterlevande make och barn under 18 år kan vid behov även erbjudas andra tjänster enligt 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas också på presidenter som pensionerats innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av lagen om arbetsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om arbetsdomstolen (646/1974) 1 § 1 mom., 11 § och 13 § 5 mom., sådana de lyder, 1 § 1 mom. och 13 § 5 mom. i lag 1199/2003 samt 11 § i lagarna 252/1994 och 1199/2003, som följer:

1 §

Arbetsdomstolen handlägger och avgör i egenskap av specialdomstol tvistemål angående arbetskollektivavtal för arbetstagare och tjänstekollektivavtal för tjänstemän samt tvister som grundar sig på lagen om kollektivavtal (436/1946), lagen om statens tjänstekollektivav-

tal (664/1970), lagen om kommunala tjänstekollektivavtal (669/1970), lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal (968/1974), 10—13 kap. i lagen om riksdagens tjänstemän (1197/2003), 12—16 kap. i lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998) och 7

och 8 kap. i lagen om republikens presidents kansli (/), då frågan gäller

1) arbets- eller tjänstekollektivavtalets giltighet, bestånd, innebörd och omfattning samt den rätta tolkningen av en bestämd avtalspunkt,

2) om något förfarande står i överensstämmelse med arbets- eller tjänstekollektivavtal eller ovan nämnda författningar, eller

3) påföljd av förfarande som strider mot arbets- eller tjänstekollektivavtal eller ovan nämnda författningar, dock inte i fråga om straffpåföljd eller disciplinär påföljd.

11 §

Twistemål som ankommer på arbetsdomstolen kan med stöd av en bestämmelse i ett arbets- eller tjänstekollektivavtal överlämnas till skiljemän för att avgöras enligt lagen om skiljeförfarande (967/1992), dock inte när det yrkas att ett kollektivavtal enligt lagen om kollektivavtal eller ett tjänstekollektivavtal enligt lagen om statens tjänstekollektivavtal, lagen om kommunala tjänstekollektivavtal, lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal, lagen om riksdagens tjänstemän, lagen om Finlands Banks tjänstemän eller lagen om republikens presidents kansli ska förklaras hävt.

Om det enligt ett arbets- eller tjänstekollektivavtal först ska föras underhandlingar om förlikning i en tvist som gäller eller följer av kollektivavtalet, får tvistefrågan inte tas upp till pröv-

ning vid arbetsdomstolen förrän en sådan underhandling förts, utom då det av omständigheterna framgår att kändanden inte är skyldig till att underhandlingar inte har förts.

13 §

Kärande i ett sådant annat än i 1, 2 eller 3 mom. avsett mål som gäller tillämpning av lagen om statens tjänstekollektivavtal, lagen om kommunala tjänstekollektivavtal, lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal, lagen om riksdagens tjänstemän, lagen om Finlands Banks tjänstemän eller lagen om republikens presidents kansli är staten, dock arbetsgivarföreningen eller affärsverket i de fall som avses i 3 a § 1 mom. i lagen om statens tjänstekollektivavtal, kommunala arbetsmarknadsverket, den evangelisk-lutherska kyrkans avtalsdelegation, riksdagen eller Finlands Bank eller, då tjänstekollektivavtal har ingåtts av en kommun eller en samkommun, en församling, ett församlingsförbund eller någon annan sammanslutning av församlingar, kommunen, samkommunen, församlingen, församlingsförbundet eller sammanslutningen av församlingar eller också en förening som företräder tjänstemän eller tjänsteinnehavare.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors den 21 februari 2012